

Det er som nævnt et relativt nyt område. Redskaberne er utilstrækkelige, eller også mangler de helt. Derfor har jeg igangsat et omfattende kvalitetsudviklingsprojekt, der på den ene side skal afdække danskernes forventninger og holdninger til folkeskolen, på den anden side skal der udvikles metoder og værktøjer til, at skolerne kan fastsætte mål og planlægge og gennemføre handlingerne, sådan at det kan føre mod målene, og efterfølgende skal det kunne konstateres og dokumenteres, om målene er nået eller ej.

Jeg lægger desuden vægt på, at metoderne skal rette sig mod de fire niveauer i folkeskolen: klasseniveaue, skoleniveaue, det kommunale niveau og det nationale niveau.

Jeg vil gerne slå fast, at min dagsorden med hensyn til evaluering på det nationale niveau er at fastholde den fælles folkeskole, der foruden det lokale særpræg også har et nationalt særpræg, som er umiddelbart genkendeligt. Jeg vil samtidig understrege, at jeg anerkender den udstrakte grad af pædagogisk selvforvaltning, som loven giver muligheder for. Vi skal selvfølgelig både fra centralt hold og fra lokalt hold være med til at støtte og forbedre den danske folkeskole.

Der har i de sidste par år og nu her for ganske nylig været en del tumult, kan man vel godt sige, om vores deltagelse i internationale undersøgelser om elevernes færdigheder inden for henholdsvis læsning og matematik og naturfag. Tumult, ja, men man lærer meget af at blive set over skulderen. Det har den danske folkeskole gavn af. Vi vil fortsat kunne lære af det, og skolen vil fortsat kunne høste glæde af det. Jeg har imidlertid også under overvejelse at igangsætte undersøgelser, der er i overensstemmelse med den pædagogik, det børnesyn, det skolesyn og det læringssyn, som folkeskoleloven er udtryk for.

Det er flere gange blevet hævdet, og det er jeg enig i, at undersøgelser som f.eks. den internationale læseundersøgelse ikke måler det, som den danske skole også er forpligtet over for, og som i øvrigt står klart formuleret i folkeskolens formålsparagraf. Det drejer sig bl.a. om hos den enkelte elev at udvikle fantasi, lyst til at lære, selvtillid og handlekraft. Det skal vægtes lige så højt og ses i sammenhæng med tilegnelsen af kundskaber og færdigheder.

Det er alene kundskaberne og færdighederne, de internationale undersøgelser har forholdt sig til. Lysten og selvtilliden er imidlertid lige så

vigtige ifølge formålsparagraffen, og den formålsparagraf har der ikke været og er der mig bekendt ingen uenighed om. Skolen skal evalueres, så lad det også være på den danske skoles præmisser. Det kan nationale evalueringer bruges til.

Folkeskolen er en kommunal opgave og et kommunalt ansvar. Mange kommuner har i disse år sat evaluering på dagsordenen og stiller krav om virksomhedsplaner, handlingsplaner og lignende. Med kvalitetsudviklingsprojektet kan vi støtte kommunerne i dette arbejde ved at få udviklet supplerende evalueringsredskaber til brug for det kommunale niveau. Det vil på den måde kunne være en håndsrækning til de kommunale politikere og forvaltninger, så de beslutninger, der træffes i kommunalbestyrelsen om det kommunale skolevæsen, sker på et grundlag, der er så kvalificeret som muligt.

Jeg håber snart at kunne fremsætte et lovforslag, der skal justere bestemmelserne vedrørende skolebestyrelserne. En af justeringerne vil kunne få betydning for det kommunale beslutningsgrundlag i de kommuner, der ikke har et formaliseret samarbejde med og mellem skolerne i form af et fælles rådgivende organ. For at sikre dialogen forpligtes kommunerne til hver især at etablere et fælles forum til drøftelse af det lokale skolevæsens vilkår og udvikling. Også her vil kvalitetsprojektets evalueringsredskaber og metoder kunne medvirke til, at grundlaget for dialogen kvalificeres.

Det vigtigste og det mest synlige i den danske folkeskole er selvfølgelig, hvad der sker på den enkelte skole i den enkelte klasse med det enkelte barn. Det er dér, kvaliteten skal realiseres.

Hver skole har i dag et betydeligt frirum til forvalte, og derfor er skolelederen mere end nogen sinde blevet en nøglefigur på den enkelte skole.

Jeg vil gå så vidt som til at hævde, at en skoles kvalitet meget langt står og falder med, om skolelederen udfylder og får mulighed for at udfylde sin plads. Samarbejdet på hver skole skal i dag være præget af visionær tænkning, debat og handling.

Vi kan ikke uden videre blot fremskrive skolen og dens indhold. Vi må vænne os til, at det vil være forandringen, der er det normale, og det er skolelederen, der har opgaven som strateg og katalysator for samarbejdet om den fortsatte udviklings- og forandringsproces, og derfor vil jeg følge en af Folkeskolerådets anbefal-